

25.2.2016

Kokous: 26th Meeting of the Focal Point network
Paikka: EFSA:n päärakennus, Parma (Italia)
Aika: 10–11.2. 2016
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira

Järjestyksessään 26. Focal Point (FP) - kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Jeff Moon EFSAsta. Kokouksesta poissa olivat: MT ja RS. Uusia jäseniä kokoukseen osallistui kahdeksasta maasta (AL, DE, NO, MD, ME, MK, SK ja TR).

Kokouksessa käsiteltiin mm. EUn yhteistä riskinarviointiagendaa ja siihen liittyvää Delphi - tutkimusta, EUn laajentumispuitteisiin liittyvää tukiohjelmaa, EFSA:n verkostoihin liittyviä asioita ja tuloksia viime vuoden FP -toiminnasta.

Lisäksi kuulumme esitykset EFSA:n ja ECDC:n resistenssiraportin uunituoreista tuloksista, viimeisimmät uutiset sekä EFSA:n pääjohtajan jäsenmaavierailuista että meneillään olevista EFSA:n rahanhakukuulutuksista. Kokouksessa päivitettiin myös EFSA:n koulutus/vaihto-ohjelman, riskinarviointikoulutuksen ja EFSA:n kansainvälisen ohjelman tilanteita.

Jäsenmaista ES ja BE jakoivat tietoa kansallisille EFSA:n verkostolaisille tehdyistä kyselyistä. CY kertoi pian järjestettävästä työpajasta, jossa tutustutaan altistuksen arviointimalli IMPRORISKiin, FR piti esityksen ANSESn kansainvälisistä riskinarviointiaktiiviteeteista ja ANSESn vuoden 2016 työohjelmasta.

Kokouksessa kuultiin myös katsaukset AFn ja AFCWG:n viimeisimmistä kokouksista.

EFSA:n Pierre-Alexandre Beloeil piti kokouksessa esityksen **zoonoottisten bakteerien mikrobilääkeresistenssistä**, joka perustui kokouspäivän jälkeen julkaistuun EFSA:n ja Euroopan tautikeskuksen (ECDC) yhteisraportin tuloksiin. Raportti kokoaa vuoden 2014 seurantatiedot ihmisistä, eläimistä ja elintarvikkeista peräisin olevien zoonoottisten salmonella- ja kamylobakteerien, sekä eläimistä eristettyjen nk. indikaattoribakteerien mikrobilääkeresistensseistä. Pohjoismaat erottuivat edelleen muista EU-maista siten, että täällä eläimistä eristetyillä bakteereilla on mikrobilääkeresistenssiä pääsääntöisesti selvästi vähemmän.

Linkki raporttiin: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4380>

Ajankohtaisuutinen aiheesta pian Zoonosikeskuksen www -sivuilla: <http://www.zoonosikeskus.fi/portal/fi/>

EFSA:n Jeff Moon esitteli **EUn yhteistä riskinarviointiagendaa (RAA) ja siihen liittyvää Delphi -tutkimusta**, jonka avulla saatiin 28 riskinarviointi -painopistettä elintarviketurvallisuuden alalta. Aiheen käsittelyä jatketaan seuraavassa AF -kokouksessa. Delphi -tutkimustulokset ilmoitettiin julkaistavan piakkoin EFSA:n www -sivuilla.

EFSA kannusti FP:ää miettimään mistä lähteistä RAA:n olisi saatavilla lisärahoitusta ja pyysi FP:ää keräämään tietoa kansallisista, alueellisista ja kansainvälisistä rahoituslähteistä seuraavaan FP -kokoukseen mennessä (taulukko PT:n rahoituksista esiteltiin esimerkkinä).

Keskusteluissa (mm. AT, DK, FI, FR, EL, ES, IT) nousi esiin mm. maiden vaikeat talustilanteet ja niihin liittyvät tutkimusrahoituksen leikkaukset. Epäselvyyttä esiintyi myös siitä, kerätäänkö tietoa riskinarvioinnin rahoituslähteistä vai tutkimusrahoituslähteistä yleisesti? Ihmeteltiin myös sitä, miksi kansalliset rahoituslähteet täytyy ilmoittaa EFSA:lle kun usein niitä voivat hakea ainoastaan ”oman maan” hakijat.

EFSA vastasi ymmärtävänsä esiin nousseita huolia, mutta toivoi, että kansalliset ja muut riskinarviointia mahdollisesti rahoittavat rahoituslähteet tunnistettaisiin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Myöhemmin arvioidaan mitä kerätyillä tiedoilla voidaan tehdä; löytyykö esim. joistakin maista samankaltaisia rahoitusmuotoja, joita voitaisiin hyödyntää näiden maiden yhteisen aiheen rahoittamisessa. EFSA:sta myös ehdotettiin, että FP:t voisivat ottaa yhteyttä Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) kansallisiin yhteyshenkilöihin ja keskustella asiasta heidän kanssaan.

(ERC rahoittaa itsenäisten tutkijoiden ja niiden tutkimusryhmien tekemää korkeatasoista perustutkimusta. Rahoitettavat hankkeet valitaan tieteellisen laadun perusteella, ja hakemukset voivat olla miltä tieteenalalta

tahansa, eikä tutkimusaiheita ole määritelty etukäteen.

Lisätietoa ERCstä: <https://erc.europa.eu/>)

EFSA:n Goran Kumric esitteli EUn laajentumispuutteisiin liittyvää **EFSA:n tukiohjelman (pre-accession programme)** 2015–2017 ehdokasmaille (Turkki, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro, Serbia ja Albania) ja mahdollisille ehdokasmaille (Bosnia ja Hertsegovina sekä Kosovo), joka auttaa em. maita kohti mahdollista jäsenyyttä. EFSA työskentelee ehdokas- ja hakijamaiden kanssa 600 000 euron budjetin turvin mm. edistääkseen tietämystä riskinarvioinnista ja EFSA:n toiminnasta, jakeakseen asiantuntemusta, luodakseen tiedonvaihtomenetelmiä, sekä ottaakseen kansalliset viranomaiset mukaan koulutuksiin ja kriisiharjoituksiin.

EFSA:n uuden fellowship -koulutus/vaihto-ohjelman koordinaattori Noline Le Gourierec esitteli kokouksessa ohjelman tilannetta (ohjelman idea on vastaava ECDC:n EPIT -ohjelman kanssa). Koulutusohjelma on tarkoitettu lähinnä tutkijauraa aloitteleville ja vähän varttuneemmille tutkijoille. Ohjelman pilottivaiheessa keskitytään mikrobiologiseen ja kemialliseen elintarviketurvallisuuteen (soveltuvia taustakoulutuksia hakijalle ovat: molekyylibiologia, mikrobiologia, biokemia, kemia, eläinlääke- ja lääketiede, maatalous-, ympäristö- ja elintarviketieteet, elintarviketeknologia ja toksikologia).

Koulutuksen motto "*learning by doing*", toteutuu siten, että Art.36 organisaatiot tarjoavat koulutettavalle työskentelypaikan vuodeksi ja noin 10 % tästä ajasta kuluu EFSA:n rätälöimillä kursseilla. EFSA kertoi saaneensa isäntäorganisaatiotarjouksia kolmesta maasta ja jatkoi Art.36 organisaatioiden voivan edelleen tarjoutua koulutusohjelman vaihtopaikoiksi ns. isäntälaitokseksi maidensa AF jäsenensä kautta. Maita pyydettiin myös nimeämään ohjelman kontaktihenkilöt AF:n kautta.

Varsinainen ohjelman missio on riskinarviointiosaamisen kasvattaminen unionin sisällä sekä eurooppalaisen riskinarviointiin keskittyvän alumni -verkoston luominen.

Ohjelmakomitea (joka vastaa mm. koulutettavien valinnoista) piti ensimmäisen kokouksensa FP -kokouksen jälkeen, johon osallistui myös FP:ja kolmesta maasta (DK, LV, UK).

Ensimmäinen haku koulutukseen avautuu lokakuussa 2016, jolloin ohjelmaan valitaan 15 koulutettavaa.

Kokouksessa **päivitettiin myös EFSA:n järjestämien riskinarviointikoulutusten tilannetta**. Seuraavat koulutukset järjestetään vuoden 2016 aikana: ympäristöriskinarviointi (11–13.4 ja 19–21.9), *Benchmark dose* -mallinnus (4–6.4), toksikologia ja mallinnustyökalut (6–8.4).

EFSA järjestää tänä vuonna myös muita riskinarviointikursseja (*steering expert knowledge elicitation* ja *systematic review literature*), joiden koulutusajankohdat eivät olleet vielä selvillä. Koulutukset on tarkoitettu EFSA:n henkilöstön ohella myös osalle EFSA:n verkostoista.

FI ja ES tiedustelivat kokouksessa onko jäsenmaiden asiantuntijoiden mahdollista osallistua koulutuksiin esim. tilanteissa, jossa verkoston edustaja ei katso olevansa sopiva tai halua osallistua? FR ja DK puolestaan tiedustelivat olisiko FP:n mahdollista saada lista koulutukseen osallistuneista ja kopioita viesteistä, joilla EFSA:n yksiköt kutsuvat verkostolaisiaan koulutuksiin?

EFSA lupasi selvittää tiedusteltuja asioita, ja palaa myöhemmin asiaan.

FP:t jakavat näistä kursseista lisätietoa kun protokollat, koulutusajankohdat ja -paikat ovat selvillä.

Sergio Potier Rodeia EFSA:sta esitteli **tuloksia vuoden 2015 FP -toiminnasta**. EFSA on hyväksynyt kaikkien maiden sille toimittamat raportit ja uusintanut kaikkien FP -sopimukset.

Viime vuonna FP:t mm. vastasivat tai koordinoivat vastauksia ennätysmäisesti 164:ään kyselyyn tai muuhun tietopyyntöön (vrt. vuosien 2011–2014 keskiarvo 134), joista 77 % tuli EFSA:sta ja 23 % FP:lta. Lisäksi FP:t päivittivät EFSA:n tiedonvaihtojärjestelmään (IEPiin) 138 uutta riskinarviointiin liittyvää dokumenttia (siitäkin huolimatta, että IEPi:llä ei ole enää ylläpitötukea). FP:t jakoivat maissaan myös mm. tietoa EFSA:n rahanhauista ja järjestivät maidensa EFSA:n yhteistyöorganisaatioiden edustajille (Art36 org.) kokouksia (n 65), sekä organisoivat muita kansallisia tapahtumia. Lisäksi FP:t edesauttoivat EFSA:n osallistumisia kansallisiin tapahtumiinsa.

Kaikki FP:t vahvistivat myös kansallisia verkostojaan, koordinoivat tiedonvälitystä EFSA:n verkostojen ja AF:n välillä, sekä lisäsivät maissaan EFSA:n näkyvyyttä monin eri tavoin (kaikki mm. ylläpitävät kansallisia FP -sivuja, jotka toimivat tärkeinä informaatiokanavina EFSA -asioille).

EFSA koostaa parhaillaan yhteisraporttia vuoden 2015 toiminnasta, joka perustuu eri maiden FP:n sille laatimiin raportteihin. Yhteisraportti tullaan julkaisemaan edellisen vuoden tapaan EFSA:n kansainvälisestä yhteistyöstä kertovan vuosiraportin yhteydessä EFSA:n www -sivuilla.

Tähän liittyen EFSA pyysi FPja tarkistamaan maidensa osalta *Strengthening National Networking* -dokumentin tiedot, jossa maakohtaisesti kuvataan EFSA:n yhteistyöorganisaatioiden, AFn, AFCWGn, FPn, ja EFSA:n verkostojen sijoittuminen eri organisaatioihin, sillä EFSA aikoo liittää em. kuvaukset kansainvälistä yhteistyötä kuvaavaan raporttiin (*Fln osalta hoidettu*).

EFSA ilmoitti myös ryhtyneensä kartoittamaan IEPTä korvaavaa uutta työkalua tiedonvaihtoon. Pilotointi toteutetaan FPn kanssa myöhemmin (toivottavasti jo) tänä vuonna.

Seuraavaksi kuultiin esityksiä, jotka liittyivät **EFSA:n verkostoihin**. Julia Finger EFSAsta esitteli verkostolaisille tehdyn ohjeiston, ja pyysi FPja jakamaan sen verkostolaisilleen (*Fln osalta hoidettu*).

EFSA myös ilmoitti, että alkuvuonna toteutettu verkostopäivitys on saatu päätökseen ja kiitti FPja työssä avustamisesta. EFSA ohjeisti jatkossa nimittämään verkostoihin organisaatioiden edustajaksi yhden varsinaisen jäsenen ja vain yhden varajäsenen per verkosto (poikkeuksena zoonoosiverkosto).

ES ja BE jakoivat kansallisia kokemuksia tiedonvälityksestä verkostolaisten, AFn ja FPn välillä. Molemmat esittelivät verkostolaisilleen tekemänsä kyselyn tuloksia, jotka vastasivat aika hyvin Fln (vuonna 2014) ja ELn (vuonna 2015) tekemän kyselyn tuloksia, siltä osin kun tarkastelimme samoja asioita. (*Kyselylomakkeet olivat eri maiden kyselyissä erilaisia*). PL ilmoitti myös tekevänsä kyselyn verkostolaisilleen ja lupasi esitellä sen tuloksia seuraavassa FP -kokouksessa.

EFSA ilmoitti jakavansa kyselyiden tulokset relevanteille yksiköilleen ja käyttävänsä niitä taustamateriaalina kun se uudelleenarvioi verkostoja.

Keskusteluissa IE ehdotti EFSA:lle uuden verkoston perustamista ravitsemukselliseen riskinarviointiin. EFSA pyysi tekemään ehdotuksen AFn kautta.

Fln osalta FP -sivuilla on lisätty päivitetty taulukko verkostoista ja verkostojen organisaatioiden edustajista:

http://www.evira.fi/files/attachments/fi/evira/esittely/focalpoint/networks_managed_by_efs_a_finland_2016_updated_1502.pdf

EFSA:n Djien Liem piti esityksen **EFSA:n** etenkin Euroopan ulkopuolelle ulottuvasta **kansainvälisestä yhteistyöstä** (esim. FDA:n, OIE:n, WHO:n, FAO:n kanssa), jonka tavoitteena on laaja-alaisesti tukea EU:n riskinarviointia kansainvälisellä tasolla. EFSA:lla on menossa tähän liittyvä monivuotinen ohjelma (2014–2016).

FPien tehtäviin kuuluu myös raportoida EFSA:lle Euroopan ulkopuolelle ulottuvista riskinarviointiin liittyvistä aktiviteeteistaan (esim. projektit, kokoukset, työpajat, tapahtumat ja koulutukset) ja viime vuonna lähes kaikki FP:t (93 %) toimivatkin näin. Tapausesimerkkinä aiheesta FR piti esityksen ja kertoi ANSES:n kansainvälisistä aktiviteeteista riskinarvioinnin alalla (mm. TDS -kesäkoulun ja MedVetNet -konferenssin järjestämisistä).

EFSA kiitti FPja raporttien yhteydessä toimitetuista tiedoista. Nyt EFSA kuitenkin toivoi saavansa tiedot nopeammin (~ samaan tahtiin kun maat niistä itse tietävät).

Keskusteluissa (BE, DE, DK, ES, IT, PT) nousi esiin mm. miten jäsenmaat hyötyvät EFSA:n keräämästä tiedosta ja EFSA:n luomista suhteista? EFSA:lle ehdotettiin myös, että DMS:iin perustettaisiin tiedosto, johon jäsenmaiden ja EFSA:n kansainvälisiä aktiviteetteja kerättäisiin ja se olisi kaikkien käytettävissä.

EFSA lupasi palata asiaan myöhemmin.

Lisätietoa EFSA:n ohjelmasta: <http://www.efsa.europa.eu/en/corporate/pub/iscmap1416>

Sosanna Tasiou EFSAsta kävi kertomassa **meneillään olevista ja kevään aikana avautuvista rahanhakukuluuksista**, jotka EFSA nykyään julkaisee www -sivuillaan (lista päivitetään joka kuukausi):

<http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/assets/2015qpprocurement.pdf>

Laaja-aiheisesta apurahasta (*Thematic Grant*), on tarkoitus avata uusi haku helmi-maaliskuussa 2016.

EFSA lähettää FP:lle tiedon hakujen avauduttua, jotka FP:t jakavat entiseen tapaan jäsenmaissaan relevanteille tahoille.

Seuraavaksi Sergio Potier Rodeia EFSAsta kertoi lyhyesti **EFSA:n pääjohtajan (Bernhard Url) vierailuista jäsenmaissa**.

FI ilmoitti järjestäneensä kansallisen seminaarin ”Virukset elintarvikehygieenisena haasteena”, jolla kerättiin mm. tietoa UK:n 23–25.2 organisoimaa työpajaa (elintarvikeperäisistä viruksista) varten.

CY kertoi kehittämästään IMPRORISK -altistuksenarviointimallista, josta he järjestävät 1,5 päivän mittaisen koulutuksen 5–6.5. Tähän mennessä 21 maata (FI mukaan lukien) on ilmoittanut olevansa kiinnostunut osallistumaan tilaisuuteen ja CY on toimittanut listan näistä maista EFSA:lle (EFSA kustantaa yhden henkilön per maa).

CY pyysi, että maat, jotka eivät ole vielä ilmaisseet kiinnostustaan osallistumiseen lähettäisivät kiinnostuksenilmaisunsa viipymättä sekä CYlle että EFSAlle.

EFSAn pääjohtaja vierailee Flssa toukokuussa 2016.

Muut asiat

- FR esitteli lyhyesti ANSESn tämän vuotisen työohjelman, johon kuuluvat seuraavat toimintakokonaisuudet: (1) elintarviketurvallisuus ja ravitseminen; (2) eläinten terveys ja hyvinvointi sekä rehut; (3) kasvinterveys (kasvinsuojeluaineet mukaan lukien); (4) ympäristöterveys ja (5) työperäinen terveys. Työohjelma on pian saatavilla (toimintakokonaisuuksittain) ANSESn www -sivuilta: <https://www.anses.fr/en>
- SK informoi KV -konferenssista "5th Annual Scientific Congress on zoonoses, foodborne and waterborne diseases – Protection of public and animal health" (20–18.11.2016 Bratislava, SK). Lisätietoja: <http://www.konferencia-zoonozy.estranky.sk/>
- EFSA pyysi FPja päivittämään tietoja tulevista ja päättyneistä riskinarviointiaktiiviteeteista *Forthcoming risk assessment activities* -taulukkoon hyvissä ajoin ennen seuraavaa AF -kokousta (dl. 25.2). AFn kokouksatsauksen yhteydessä EFSA kertoi AFn jatkotyöstävän taulukon tietoja edelleen ja pohtivan mm. ideoita yhteisiksi projekteiksi. EFSA kertoi myös jakavansa taulukon edelleen relevanteille EFSAn yksiköille ja työstävänsä IT -asiantuntijoiden kanssa parhaillaan uutta alustaa kerättäville aktiiviteeteille. *FI tulee ilmoittamaan taulukkoon 4 kpl suunnitteilla olevaa riskinarviointihanketta.*
- DE kertoi BfRn EU -Almanakan päivityksestä (uusi painos vuonna 2017, jonka yhteydessä myös uusi portugalilainen kieliversio) ja muistutti FPja pyynnöstä tarkistaa maidensa tietoja. DE kertoi saaneensa päivityksiä vasta kuudesta maasta (mm. FI).
Lisätietoja: http://www.bfr.bund.de/en/publication/eu_almanac-192693.html
- EFSA kertoi perustaneensa FP -tapahtumille oman kalenterin "National FP Events 2016" DMSiin, johon FPja pyydettiin viemään tietoja kansallisista tapahtumistaan, jota he järjestävät FP - rahoituksella tai joihin EFSAlaisia on kutsuttu puhumaan. EFSA kertoi myös toimittavansa jatkossa EFSAn viestintäkalenterin kokeilumielessä (AFCWGn ohella myös) FPille.
- EFSA kertoi keräävänsä FPIta palautetta kokouksesta ja lähettävänsä FPille vastattavaksi siihen liittyvän kyselyn (*Feedback from the 26th Meeting of the Focal Point Network*).
FI vastasi kyselyyn kokouksen jälkeen (16.2.), varsin hyvin palauttein. Erityisen hyödyllisinä mainittiin EFSAn kokouksessa pitämä esityskokonaisuus EFSAn kansainvälisistä aktiiviteeteista ja siitä, millaista "apua" /aktiiviteettia EFSA FPIta tähän toivoo. Kehittämiskohteina mainittiin tutustumismahdollisuuden kokouspapereihin vähintään viikkoa ennen kokousta, jotta kokoukseen ehdittäisiin valmistautua huolella ja jotta mahdolliset konsultoinnit ja keskustelut suomalaisten asiantuntijoiden kanssa ehdittäisiin käydä ennen kokousta. Lisäksi ehdotettiin, että kaikissa kokouspapereissa olisi maininta siitä ovatko ne luottamuksellisia vai eivät.
- EFSA informoi *EFSA Journal*:iin liittyvästä käyttäjäkyselystä, johon voi vastata 10.3.2016 asti.
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/160217> (FI vastasi kyselyyn 19.2)
- EFSA kertoi, että kokouksessa pidetyt esitykset julkaistaan tästä lähtien EFSAn www -sivuilla kokouspöytäkirjojen yhteydessä.

Seuraavat kokoukset:

- ✓ 27th 11–12.5.2016 HR (Zagreb)
- ✓ 28th 14–15.9.2016 SE (Uppsala)
- ✓ 29th 8–9.11.2016 IT (Parma)